

การรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมและการวางแผนเพื่อเกษียณอายุของผู้ประกันตน
Perception into Old Age Benefits of Social Security Fund and Planning to Retirement of
Insurer Persons

พิกุล พันเดช

สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

Pikul Pandate

Email: kulpandej.p3989@gmail.com

Faculty of Business Administration Program in Modern Manager (MMM.)

Ramkhamhaeng University

Corresponding Author

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมและการวางแผนเพื่อเกษียณอายุของผู้ประกันตน” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคม ศึกษาการวางแผนเพื่อเกษียณอายุของผู้ประกันตน และศึกษาความพึงพอใจการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม โดยสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโทโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้จัดการยุคใหม่(MMM) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง รวมจำนวน 300 คน โดยใช้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package to the Social Science : SPSS) มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การแจกแจงความถี่(หาค่าร้อยละ) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้โดยใช้ Independent sample t-test, สถิติ One - Way ANOVA(F-test) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกันตนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ประกันตนมาตรา 33 (ทำงานเป็นลูกจ้างในสถานประกอบการ) เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 26 – 45 ปี ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตนมีการนำส่งเงินสมทบมากกว่า 180 เดือนขึ้นไป มีสถานะโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี รายได้ต่อเดือนประมาณ 10,001 – 20,000 บาท และองค์กรที่ทำงานเป็นรูปแบบบริษัทจำกัด มีการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมในระดับมาก คือ การหักเงินเดือนในอัตราร้อยละ 5 เป็นการสะสมเงินชราภาพอยู่ที่ร้อยละ 3 จะมีสิทธิเบิกได้เมื่ออายุครบ 55 ปี บริบูรณ์และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน ผู้ประกันตนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยระดับดีมากในการวางแผนการออมเงินเพื่อเก็บไว้ใช้ภายหลังเกษียณอายุการทำงาน และเป็นการสะสมเงินชราภาพกับสำนักงานประกันสังคม ส่วนความพึงพอใจต่อ

จ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม พบว่า ผู้ประกันตนมีความพึงพอใจในระดับปานกลางถึงระดับมาก กับการที่สำนักงานประกันสังคมมีประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพให้แก่ผู้ประกันตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ คือ สำนักงานประกันสังคมควรส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับเงินชราภาพสะสมเพื่อวางแผนภายหลังเกษียณอายุการทำงานของผู้ประกันตน และเพิ่มช่องทางการขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ เพื่อให้ผู้ประกันตนได้รับความพึงพอใจต่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม

คำสำคัญ : การรับรู้ การเกษียณอายุ ผู้ประกันตน ประโยชน์ทดแทนกรณีเงินชราภาพ

Abstract

This study aims to examine of Perception into Old Age Benefits of Social Security Fund and Planning to Retirement of Insured Persons by have objectivity to study perception on old-age benefits from Social Security Fund, Retirement Plans of Insured person and as Complacency into payment of old – age benefit of Social Security Office. The researcher has collected documentary data and as field data by using a questionnaire to survey 300 insured persons, from students of M.B.A. for Modern Managers (MMM) Project, Faculty of Business Administration at Ramkhamhaeng University. The questionnaire is a tool to collected data and as computing by using Statistical Package to the Social Science: SPSS. The statistics is used for analysis data consist of frequency, percentage, mean (\bar{X}), and standard deviation (SD). Independent sample t-test, One-Way ANOVA (F-test) were compare the differences between the awareness and the level of significance was determined at 0.05 .The results are summarized as follows.

The finding revealed that most of the insured persons responding to questionnaire were under section 33, female respondent aged between 26 – 45 years and as the insured period is contribution remitted more than 180 months up. They were single for marital status, as having a bachelor's degree educational background. Average monthly income is between 10,001 – 20,000 Thai baht and the most working in the limited company. It was found that the insurer persons having perception into Old Age Benefits of Social Security Fund highly level, is payall deductions 5% from salary to 3% saving Old Age of Social Security Fund and

tools of Old Age Benefits when they are 55 years old and stop to be insurer persons. The most of insurer persons to opinion of retirement planning, they were the level of moderate until the level of high into saving money with Social Security Office after retirement. In the satisfaction section, it was found that the insurer persons were satisfied to Old Age Benefits service of Social Security Office at the moderate level until the high level with statistical significance level of 0.05.

The research was to recommendation to Social Security Office should be supported to the Perception into Old Age saving for Planning to Retirement of Insured Persons and raising awareness the service of Old Age Benefits and support the recognition of the right.

Keyword: Perception, Retirement, Insurer Persons, Old Age Benefits

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิตของประชากรของโลกมีแนวโน้มเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” (Aging Society) เนื่องจากโครงสร้างสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป คนส่วนใหญ่ครองตัวเป็นโสดมากขึ้น บางคนดำรงชีวิตเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ปัจจุบันมีวิวัฒนาการทางการแพทย์ดีขึ้นมีการวางแผนครอบครัวทำให้อัตราการเกิดน้อยลง รวมทั้งเทคโนโลยีทางการแพทย์ทำให้คนมีอายุมากขึ้น

สำหรับประเทศไทย มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เห็นได้จากจำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไปรวม 20,287 คน ณ กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนผู้สูงอายุ ปี พ.ศ.2561 จำนวน 7,332,944 คน (สถิติผู้สูงอายุ, กรมกิจการผู้สูงอายุ)

ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนประชากรทั้งหมด 66,558,935 คน จำนวนประชากรผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปรวม 11,136,059 คน คิดเป็นร้อยละ 16.73 % ภาคเหนือ 2,287,470 คน คิดเป็นร้อยละ 18.87% ภาคกลาง 3,215,275 คน คิดเป็นร้อยละ 17.77% ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3,532,115 คน คิดเป็นร้อยละ 16.04% ภาคตะวันออก 719,044 คน คิดเป็นร้อยละ 14.85% ภาคใต้ 1,382,155 คน คิดเป็นร้อยละ 14.56%

อนึ่งสังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี 2005 และกำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในปีหน้า ทั้งนี้สังคมผู้สูงอายุมี 3 ระดับคือ

1. ระดับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) หมายถึง สังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปีมากกว่าร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

2. ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) หมายถึง สังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปี มากกว่าร้อยละ 14 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์

3. ระดับสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ (Super-aged society) หมายถึงสังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่า ร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่

ทั้งนี้องค์การสหประชาชาติ คาดการณ์ว่า ในช่วงปี 2001-2100 เป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ โลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งแต่ละประเทศจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ เช่น ความ

เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางการแพทย์ การโภชนาอาหาร (ข้อมูล : จากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, กรมผู้สูงอายุ)

โครงสร้างด้านประชากรของประเทศไทยเข้าสู่การเป็น “สังคมสูงวัย” (Aged society) ตั้งแต่ปี 2548 คือ มีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป สูงถึงร้อยละ 10 และตามการคาดประมาณประชากรของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในปี 2564 ประเทศไทยจะเข้าสู่ “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” (Complete aged society) เมื่อประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และในปี 2574 ประเทศไทยจะเข้าสู่ “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด” (Super aged society) เมื่อประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด

ผลจากการสำรวจประชากรไทยมีจำนวน 67.6 ล้านคน ในปี 2560 เป็นชาย 33 ล้านคน และหญิง 34.6 ล้านคน มีประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไป 11.3 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ของประชากรทั้งหมด เป็นชาย 5.08 ล้านคน (ร้อยละ 15.4) และหญิง 6.23 ล้านคน (ร้อยละ 18.0) เมื่อแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็น 3 ช่วงวัย คือ ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60-69 ปี) ผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ 70-79 ปี) และผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) จะพบว่า ผู้สูงอายุของไทยส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วงวัยต้น ร้อยละ 57.4 ของผู้สูงอายุทั้งหมดเมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มอัตราของผู้สูงอายุ หมายถึง อัตราส่วนของผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งสิ้น 100 คน จะพบว่า เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด (จากร้อยละ 6.8 ในปี 2537 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9.4 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 10.7 ในปี 2550 ร้อยละ 12.2 ในปี 2554 ร้อยละ 14.9 ในปี 2557 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.7 ในปี 2560)

สำหรับการทำงานในปี 2560 ผู้สูงอายุที่ทำงานมี 3.9 ล้านคน หรือร้อยละ 35.1 โดยผู้สูงอายุชายที่ยังคงทำงานอยู่สูงกว่าหญิงผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทำงานในฐานะผู้ประกอบการส่วนตัว โดยไม่มีลูกจ้างสำหรับอาชีพที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทำอยู่ใน 5 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ผู้ปฏิบัติงานบริการและจำหน่ายสินค้า ผู้ประกอบอาชีพขั้นพื้นฐาน ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ปฏิบัติงานด้านเครื่องจักรและด้านการประกอบโดยผู้สูงอายุที่ยังทำงานอยู่ให้เหตุผลที่ยังคงต้องทำงานว่า สุขภาพแข็งแรง ยังมีแรงทำงาน ต้องการรายได้เลี้ยงครอบครัวหรือตนเอง และเป็นอาชีพประจำไม่มีผู้ดูแลแทน

แหล่งรายได้หลักของผู้สูงอายุส่วนใหญ่มาจากบุตร (ร้อยละ 34.7) มากที่สุดรองลงมาคือ จากการทำงานของผู้สูงอายุเอง (ร้อยละ 31) และได้รับจากเบี้ยยังชีพของทางราชการ ได้แก่ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพผู้พิการ (ร้อยละ 20) โดยผู้สูงอายุชายมีรายได้เฉลี่ยต่อปี สูงกว่าหญิง และความเพียงพอของรายได้ ที่ได้รับ โดยให้ผู้สูงอายุประเมินความรู้สึกของตนเองโดยไม่ใช้จำนวนเงินมาเป็นเกณฑ์วัด พบว่า เกินกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.3) ผู้สูงอายุตอบว่ามีรายได้เพียงพอ และมีร้อยละ 18.5 ที่ตอบว่ามีรายได้ไม่เพียงพอในการดำรงชีพ

สุขภาพโดยรวมของผู้สูงอายุ (จากการให้ผู้สูงอายุประเมินสุขภาพตนเอง)ส่วนใหญ่ตอบว่า ตนเองมีสุขภาพปานกลาง หรือเป็นปกติ (ร้อยละ 43.2) และเกือบร้อยละ 40 ประเมินว่าตนเองมีสุขภาพดี ผู้สูงอายุไทยยังคงได้รับสิทธิในสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล (ร้อยละ 99.2) ซึ่งสิทธิในสวัสดิการรักษายาบาลหลักที่ได้รับส่วนใหญ่ เป็นสิทธิมาจาก

บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า สิทธิข้าราชการหรือข้าราชการบำนาญ และสิทธิประกันสังคมหรือกองทุนเงินทดแทน มีเพียงร้อยละ 0.8 ของผู้สูงอายุเท่านั้นที่ไม่มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลหลัก ผู้สูงอายุไทยที่อยู่ลำพังคนเดียว หรืออยู่กับคู่สมรสเท่านั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.3 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 10.8 ในปี 2560 ในขณะที่ผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังกับคู่สมรสเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 23.3 ในปี 2560 ซึ่งหากผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังคนเดียวหรืออยู่กับคู่สมรสเท่านั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไปอีก ก็จะมีผลต่อการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว

การวางแผนเพื่อการเกษียณอายุ ถือว่ามีความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมเพื่อให้มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียงในการดำรงชีวิตเมื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ไม่เป็นภาระต่อสังคมและบุตรหลานในอนาคต

นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่มีต่อสถานितिบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ คือ “ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ” โดยรัฐบาลได้คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น และได้กำหนดนโยบายไว้ 3 เรื่อง คือ

1. สนับสนุนให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง ปลอดภัย และมีศักดิ์ศรี เช่น การพัฒนาเครื่องมือเทคโนโลยีให้ผู้สูงอายุได้อยู่อย่างปลอดภัย การส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามาดูแล การออกแบบก่อสร้างอาคารที่พักให้เกื้อกูลเหมาะสมกับการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ

2. การเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ จัดระบบสาธารณสุขให้ผู้สูงอายุ สามารถเข้าไปใช้บริการอย่างสะดวกและง่ายขึ้น

3. ส่งเสริมประกันรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน โดยผู้สูงอายุที่อายุครบ 60 ปี และยังมีศักยภาพในการทำงานและบางคนยังมีความสามารถในงานเฉพาะทางได้ ซึ่งทั้งหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนได้มีการจ้างงานในกลุ่มผู้สูงอายุ บางกลุ่มด้วย

ประเทศไทยได้มีการสำรวจ ของคณะปฏิรูประบบรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย โดยสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) พบว่า คนไทยร้อยละ 90 ขาดการเตรียมตัวเพื่อการใช้ชีวิตในวัยชรา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพของผู้สูงอายุ ตลอดจนศักยภาพของประเทศดังนั้น การเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งเริ่มตั้งแต่การเกิดที่มีคุณภาพ มีการวางแผนครอบครัว การปรับแนวความคิดร่วมกันอย่างมีความสุขโดยไม่แบ่งแยก คนชรา คนพิการ คนด้อยโอกาส ที่สำคัญต้องดูแลสุขภาพและส่งเสริมบทบาทชุมชนในการช่วยเหลือผู้สูงอายุในชุมชน (ประชาชาติธุรกิจ,2558)

สำนักงานประกันสังคม ดำเนินการบริหารกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพของไทยตามหลักกองทุนบำนาญแบบกำหนดอัตราประโยชน์ทดแทนล่วงหน้า (Define Benefit) เหมือนทั่วโลก ซึ่งเงินบำนาญที่ผู้ประกันตนจะได้รับรวมแล้วมากกว่าเงินสมทบที่สะสมไว้จึงได้มีการออกแบบที่เน้นการรับบำนาญเพื่อดูแลให้ผู้ใช้แรงงานในวัยเกษียณสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ซึ่งเป็นการดูแลขั้นพื้นฐาน โดยการนำเงินสมทบของผู้เกษียณอายุและคนที่ทำงานปัจจุบันมาจ่ายให้คนที่เกษียณอายุแล้ว หลักการลักษณะนี้ได้นำมาใช้อย่างต่อเนื่องโดยคิดว่าเศรษฐกิจของประเทศจะโตสม่ำเสมอประชากรจะเพิ่มขึ้นและสามารถรับภาระได้ และในอีก 20-25 ปีข้างหน้าประเทศไทยจะเป็นประเทศที่มีผู้สูงอายุโดย

สมบูรณในขณะที่ยัตราการเกิดของประชากรลดลง ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2583 ระบุว่าจำนวนประชากรวัยเด็ก (อายุ 0-14 ปี) จะลดลงตอเนื่องจาก 12.64 ล้านคนในปี 2553 เหลือเพียง 8.17 ล้านคนในปี 2583 และประชากรวัยทำงาน (อายุ 5-59 ปี) จะเพิ่มขึ้นจาก 42.74 ล้านคนในปี 2553 เป็น 42.99 ล้านคนในปี 2557 จากนั้นจะลดลงเป็นลำดับเหลือ 35.16 ล้านคนในปี 2583 ขณะที่ประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นจาก 8.4 ล้านคนในปี 2553 เป็น 20.52 ล้านคนในปี 2583

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าว ทำให้อัตราส่วนภาวะพึ่งพิงหรือภาวะโดยรวมที่ประกรวัยทำงานจะต้องเลี้ยงดูประชากรวัยเด็กและวัยสูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้น กล่าวคือ ในช่วงเวลาเดียวกันอัตราส่วนภาวะพึ่งพิงของประชากรวัยเด็กลดลงจากร้อยละ 29.58 ในปี 2553 เหลือร้อยละ 23.22 ในปี 2583 ขณะที่อัตราส่วนภาวะพึ่งพิงของประชากรวัยสูงอายุเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 19.67 คิดเป็นร้อยละ 58.3 ทำให้อัตราส่วนภาวะพึ่งพิงรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 49.25 ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 81.56 ในปี 2583 ประกอบกับอายุไขของประชากรยืนยาวขึ้นทำให้หลังจากผู้ประกันตนที่ได้รับบำนาญตอนอายุ 55 ปี จะมีชีวิตอยู่ต่อไปได้อีก 26 ปี สำหรับผู้ชาย และ 30 ปี สำหรับผู้หญิง

จากสถานการณ์ประชากรจำนวนมากเข้าสู่วัยสูงอายุและมีอายุยืนขึ้น จะส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อกองทุนประกันสังคมเนื่องจากกองทุนจะต้องจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้รับบำนาญ สำหรับการลดลงอย่างต่อเนื่องของประชากรวัยแรงงานที่มีอายุ 15-59 ปีนั้น ส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อกองทุนประกันสังคมเช่นกันเนื่องจากประชากรกลุ่มนี้เป็นผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบของสำนักงานประกันสังคม นอกจากนี้การนำเงินกองทุนชราภาพที่สะสมไว้ในช่วงแรกไปลงทุนเพื่อทำให้เกิดดอกผล ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้กองทุนยั่งยืนได้ (หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง: ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 85 สำนักงาน ก.พ. เรื่อง การเตรียมความพร้อมของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมเพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ)

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของโลกไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ นับเป็นปรากฏการณ์หนึ่งซึ่งมีผลต่อสำนักงานประกันสังคมซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการสร้างหลักประกันความมั่นคงให้แก่ผู้ประกันตนที่เป็นแรงงานซึ่งได้รับความคุ้มครองในด้านสิทธิประโยชน์ และรวมถึงสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเป็นหลักประกันความมั่นคงในการทำงานของแรงงานเกษียณอายุ โดยภารกิจหลักที่สำคัญของสำนักงานประกันสังคม คือ การให้บริการและเป็นหลักประกันเพื่อการคุ้มครองดูแลแก่ผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมโดยการเก็บเงินสมทบเป็นการเก็บภาคบังคับ ซึ่งนายจ้างที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป มีหน้าที่หักเงินเดือนลูกจ้างร้อยละ 5 นำส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม เพื่อให้ลูกจ้างได้รับสิทธิการคุ้มครองประโยชน์ทดแทนต่างๆ เช่น กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน กรณีคลอดบุตร กรณีทุพพลภาพ กรณีเสียชีวิต กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ และกรณีว่างงาน จากสำนักงานประกันสังคม

ประกันสังคมในประเทศไทย มีลักษณะเป็นภาษีพิเศษที่สมาชิกจะได้รับสิทธิประโยชน์เพื่อได้รับการคุ้มครองจากภาครัฐ และยังเป็น การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในหมู่สมาชิกแบบเฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุขเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนซึ่งกันและกัน ในส่วนประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพนั้น พบว่ายังมีผู้ประกันตนหรือลูกจ้างบางกลุ่มที่ยังไม่รับรู้ข้อมูลสิทธิประโยชน์ของตนเองกรณีชราภาพตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 และมีบางกลุ่มที่ไม่ทราบเงื่อนไขการเกิดสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพเมื่อผ่านพ้นวัยเกษียณอายุการทำงานหรือสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน

การจ่ายเงินสมทบของผู้ประกันตนเพื่อเข้ากองทุนประกันสังคมนั้น จึงเป็นการวางแผนล่วงหน้าสำหรับผู้ประกันตนหรือลูกจ้างก่อนการเกษียณอายุการทำงานหรือสิ้นสุดการเป็นผู้ประกันตนหรือสิ้นสุดการทำงานของตนเองเมื่อก้าวสู่วัยชราภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่เป็นการระแ่ครอบคร้วและสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมของผู้ประกันตน
2. เพื่อศึกษาการวางแผนเพื่อเกษียณอายุของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานในการศึกษาคั้งนี้ มีดังนี้

1. ข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ประกันตน ด้านเพศ ช่วงอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน รายได้ต่อเดือน และองค์กรที่ทำงานของลูกจ้างแตกต่างกันทำให้การรับรู้เงินชราภาพสะสม กองทุนประกันสังคมแตกต่างกัน

2. ข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ประกันตน ด้านเพศ ช่วงอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน รายได้ต่อเดือน และองค์กรที่ทำงานของลูกจ้างแตกต่างกันทำให้การวางแผนที่มีต่อระยะเวลาการเป็นสมาชิกของประกันสังคมเพื่อการเกษียณของผู้ประกันตนแตกต่างกัน

3. ข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ประกันตน ด้านเพศ ช่วงอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน รายได้ต่อเดือน และองค์กรที่ทำงานของลูกจ้างแตกต่างกันทำให้ความพึงพอใจที่มีต่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคมแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาคั้งนี้ เป็นการศึกษาการรับรู้เงินชราภาพสะสมของผู้ประกันตน การวางแผนเพื่อเกษียณอายุของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม และความพึงพอใจในการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาในการวิจัยคั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1.1.1 ข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ประกันตน ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและองค์กรที่ผู้ประกันตนทำงาน

1.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

1. การรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคม

1.1 หลักการพื้นฐาน กรณีชราภาพ

1.2 เงื่อนไขของการเกิดสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพ

2. การวางแผนเพื่อการเกษียณอายุของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม

2.1 การนำส่งเงินสมทบ

2.2 ระยะเวลาการเป็นสมาชิก

3. ความพึงพอใจที่มีต่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม

3.1 ด้านประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ

2. **ขอบเขตด้านประชากร** จะศึกษาผู้ประกันตนที่เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตโดยสำรวจจากกลุ่มผู้ประกันตนซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้จัดการยุคใหม่ (MMM) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง รวมจำนวน 300 คน (ข้อมูลจากโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้จัดการยุคใหม่ (MMM) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ณ เดือนมกราคม 2564)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบการรับรู้เงินชราภาพสะสมของผู้ประกันตนกองทุนประกันสังคม สิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ เนื่องจากการเกิดสิทธิเพื่อการขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพที่ผู้ประกันตนสามารถยื่นขอรับประโยชน์ทดแทนเมื่อใด
2. เพื่อให้ทราบการวางแผนที่มีต่อระยะเวลาการเป็นสมาชิกของประกันสังคมเพื่อการเกษียณของผู้ประกันตน และควรนำส่งเงินสมทบเป็นเวลาเท่าใดจึงสามารถเพียงพอต่อการดำรงชีพภายหลังเกษียณอายุจากการทำงาน
3. เพื่อให้ทราบความพึงพอใจที่มีต่อประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคมต่อการให้บริการด้านต่างๆแก่ผู้ประกันตนของสำนักงานประกันสังคม

การทบทวนวรรณกรรม

ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคม 2 ด้าน คือ หลักการพื้นฐานประกันสังคมกรณีชราภาพ เนื่องจากการเกิดสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพกองทุนประกันสังคม ได้จากระเบียบและพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 การวางแผนที่มีต่อระยะเวลาการเป็นสมาชิกของประกันสังคม 2 ด้าน คือ การนำส่งเงินสมทบ และระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน ความพึงพอใจที่มีต่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคมไว้ 1 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ โดยผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฏฐา ธาราชีวิน และธงชัย สรวรรษนะ (2557) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ความรู้ความเข้าใจทางการเงินและทัศนคติในการออมส่งผลที่ดีต่อพฤติกรรมการออม ทำให้คำนึงถึงความจำเป็นในการเตรียมเพื่อการเกษียณ

น้อยนุช จันทน์จู (2558) ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการรับรู้ของผู้ประกันตนต่อสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพกรณีศึกษาสำนักงานประกันสังคมจังหวัดขอนแก่น ผู้ประกันตนรับรู้สิทธิประโยชน์จากฝ่ายบุคคล และเพื่อนร่วมงาน มีการรับรู้เนื่องจากการเกิดสิทธิกรณีชราภาพน้อย ผู้ประกันตนมีการรับรู้ข่าวสารทั่วไปเกี่ยวกับการประกันตนผ่านสื่อโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต และรับรู้สิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพจากสื่อแผ่นพับและการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของสำนักงานประกันสังคม และฝ่ายบุคคล

ทัศนีย์ เหลือรักษ์ (2551) ศึกษาเรื่องพร้อมและความต้องการของผู้ประกันตนเกี่ยวกับการใช้สิทธิประโยชน์ กรณีบ้านอายุชราภาพสำนักงานประกันสังคม ระดับการศึกษาและระยะเวลาการส่งเงินสมทบมีผลกระทบและภาระต่างๆในการดำรงชีพ

กฤษฎาเรศ พูลศิลป์ (2557) ศึกษาเรื่องการรับรู้เกี่ยวกับกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพของผู้ประกันตนใน จังหวัดชลบุรี การรับรู้ของผู้ประกันตนในจังหวัดชลบุรีมีการรับรู้สิทธิประโยชน์กรณีชราภาพค่อนข้างน้อย ผู้ประกันตนไม่ให้ความสำคัญของการรับรู้สิทธิเท่าที่ควรและอาจได้รับสื่อไม่ทั่วถึง

สุนตรา ชีรเสนี (2560) ศึกษาเรื่องการวางแผนเพื่อเกษียณของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม จากการศึกษาเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งควรเริ่มตั้งแต่ตอนต้นก่อนวัยทำงานหรือเมื่อทำงานแล้ว จึงเป็นการเตรียมการวางแผนทางการเงินระยะยาวได้ดี จึงกำหนดการวางแผนเพื่อเกษียณไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม

วิจิตรา วิเชียรชม (2560) ศึกษาเรื่อง การรับรู้สิทธิหรือสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ในเรื่องของอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิของผู้สูงอายุ ทั้งในด้านการศึกษาอบรม เพื่อให้ได้รับประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ด้านสุขภาพอนามัยการจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัย ด้านที่อยู่อาศัย การจัดสวัสดิการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุซึ่งไร้ที่อยู่อาศัย ด้านการทำงานและมีรายได้การจัดสวัสดิการและสังคมการทำงานและการมีรายได้ให้กับผู้สูงอายุ และด้านบริการสังคมที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงของผู้สูงอายุ

บุษราภรณ์ ฉายชุมพล (2552; ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการของสำนักงานประกันสังคม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ) การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการของสำนักงานประกันสังคม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ที่มาติดต่อขอรับบริการจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ และสถานะของผู้ใช้บริการ เพื่อให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงการให้บริการ ให้แก่สำนักงานประกันสังคม จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ใช้บริการที่มาใช้บริการสำนักงานประกันสังคม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ใช้แบบสอบถาม จำนวน 400 ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าจำนวนความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t test) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis Of Variance: ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการของสำนักงานประกันสังคม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติยกเว้นด้านอาคารสถานที่ให้บริการ เพศหญิงมีความพึงพอใจมากกว่าเพศชาย จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านอาคารสถานที่ให้บริการ จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นในด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ จำแนกตามรายได้ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น

ในด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ จำแนกตามสถานะของผู้ใช้บริการ โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชลลดา ทรงอยู่ (2552;ความพึงพอใจของผู้ประกันตนต่อบริการด้านการขอรับประโยชน์ทดแทนกองทุนประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดนครราชสีมา)ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ประกันตนต่อบริการด้านการขอรับประโยชน์ทดแทนกองทุนประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดนครราชสีมา และเพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับบริการของผู้ประกันตนต่อการบริการด้านการขอรับประโยชน์ทดแทนกองทุนประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดนครราชสีมา ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ผลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t-test ค่า F-test ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกันตนมีความพึงพอใจต่อการบริการด้านการขอรับประโยชน์ทดแทนกองทุนประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากรผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เมื่อศึกษาหาความแตกต่างทำให้สรุปสมมติฐานได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อการขอรับประโยชน์ทดแทนกองทุนประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดนครราชสีมาไม่แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการดำเนินการศึกษา เรื่อง การรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมและการวางแผนเพื่อเกษียณอายุของผู้ประกันตน ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เป็นแนวทางศึกษาวิจัย โดยผู้ทำวิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

1. การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยมุ่งศึกษาค้นคว้าตำรา ทางวิชาการ เอกสารทางราชการ เพื่อให้ได้ข้อมูลสถิติที่เป็นตัวเลขของตัวแปรสำคัญที่วางไว้ เพื่อนำมาอ้างอิงเป็นข้อค้นพบ (Findings) อันจะทำให้ผลงานการวิจัยเกิดความน่าเชื่อถือ (Reliability)

2. การตอบแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยการเก็บข้อมูลด้วยการสร้างแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมาย การเก็บข้อมูลจาก โดยการสำรวจการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้ประกันตนที่เป็นพนักงานบริษัทฯ พนักงานหน่วยงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้จัดการยุคใหม่ (MMM) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจำนวน 300 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ

3. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เป็นวิธีค้นหาความรู้และความจริงโดยเน้นที่ข้อมูลเชิงตัวเลข การวิจัยเชิงปริมาณจะพยายามออกแบบวิธีการวิจัย ให้มีการควบคุมตัวแปรที่ศึกษา ต้องจัดเตรียมเครื่องมือรวบรวมข้อมูลให้มีคุณภาพ จัดกระทำสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องให้เป็นมาตรฐาน และใช้วิธีการทางสถิติช่วยวิเคราะห์และประมวลข้อสรุป เพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อน (Error) น้อยที่สุด การวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ การอธิบายเน้นการนำเสนอเชิงตัวเลขทางสถิติ เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น ลักษณะของข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาสภาพทั่วไปของสังคมโดยกำหนดตัวแปรต่างๆ เพื่อเก็บข้อมูลสถิติ

ตัวเลข อาจเป็นข้อมูลปฐมภูมิหรือทุติยภูมิ การเสนอภาพรวมจะมีวิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสำรวจ เน้นการเก็บข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์และทดสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้ข้อมูลจากการศึกษากันคว่าจาก เอกสาร บทความ แนวคิด ทฤษฎี อินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุน ประกันสังคม การวางแผนที่มีต่อระยะเวลาการเป็นสมาชิกของประกันสังคมเพื่อการเกษียณอายุของผู้ประกันตน และความพึงพอใจที่มีต่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม เพื่อนำมาพัฒนาเป็น แบบสอบถาม มีการหาค่าความเชื่อมั่นเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อให้แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ และใช้ในงานวิจัยได้จริงและเป็นที่ยอมรับ

เป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างเพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน และองค์กรที่ทำงานของลูกจ้าง ให้ความสำคัญแตกต่างกัน ในการพิจารณาตัวแปรทั้ง 2 ตัวมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญนั้น ระดับนัยสำคัญที่ได้จะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

1. การรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม ประกอบด้วย การรับรู้ 2 ด้าน คือ หลักการพื้นฐานประกันสังคมกรณีชราภาพ และเงื่อนไขของการเกิดสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ

ผลการศึกษาข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม 11 ข้อ เกี่ยวกับการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมของผู้ประกันตน พบว่า ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ของแบบสอบถามการรับรู้เงินชราภาพสะสมของผู้ประกันตน โดยรวมเท่ากับ 0.89 แสดงว่า มีความเชื่อมั่นและยอมรับแบบสอบถามในส่วนนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม มีระดับการรับรู้โดยภาพรวม คือ มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ เงินสะสมชราภาพกองทุนประกันสังคม จะมีสิทธิได้ก็ต่อเมื่ออายุครบ 55 ปีบริบูรณ์และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 92 ผู้ประกันตนรับรู้การหักเงินเดือนในอัตราร้อยละ 5 เป็นการสะสมเงินชราภาพกองทุนประกันสังคมร้อยละ 3 จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 88 และการขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคมมี 2 กรณี คือ บำเหน็จชราภาพและบำนาญชราภาพ จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 88

ส่วนใหญ่มีการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมที่ระดับน้อยที่สุด ดังนี้ คิดเป็นร้อยละ 58 คือ ถ้าผู้ประกันตนจ่ายเงินชราภาพไม่ถึง 12 เดือนจะมีสิทธิได้รับเงินชราภาพเฉพาะส่วนของตนเอง เรียกว่า บำเหน็จชราภาพ และสามารถรับเงินชราภาพคืนได้ทั้งหมดในส่วนที่สะสมไว้ กรณีได้รับอนุมัติเป็นผู้ทุพพลภาพ และคิดเป็นร้อยละ 60 ทุกเดือนที่ประกันสังคมเก็บเงินสมทบ 750 จากฐานเงินเดือน 15,000 บาท จะมีเงินสะสมชราภาพเดือนละ 900 บาท ซึ่งมีเงินสมทบส่วนของนายจ้างสมทบด้วย

2. การวางแผนที่มีต่อระยะเวลาการเป็นสมาชิกของประกันสังคมเพื่อเกษียณอายุของผู้ประกันตน

ผลการศึกษาข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม 9 ข้อ เกี่ยวกับการวางแผนที่มีต่อระยะเวลาการเป็นสมาชิกของประกันสังคมเพื่อเกษียณอายุของผู้ประกันตน พบว่า ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ของแบบสอบถามการรับรู้เงินชราภาพสะสมของผู้ประกันตน โดยรวมเท่ากับ 0.83 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นและยอมรับแบบสอบถามในส่วนนี้

การวางแผนเพื่อเกษียณอายุของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม หมายถึง การเตรียมความพร้อมก่อนที่จะยุติการทำงานหรือเกษียณอายุของผู้ประกันตน เพื่อให้สามารถดำรงชีพภายหลังเกษียณอายุได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี ประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ

วางแผนเพื่อเกษียณ 2 ด้าน คือ การนำส่งเงินสมทบ และ ระยะเวลาการนำส่งเงินสมทบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้เงินชราภาพสะสมและการวางแผนเพื่อเกษียณอายุ ของผู้ประกันตน โดยภาพรวมเรียงข้อมูลจากมากไปน้อยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อเกษียณอายุดังนี้ เห็นด้วยอย่างยิ่งในระดับดีมากที่สุด คือ เห็นควรวางแผนการออมเงินเพื่อเก็บไว้ใช้ภายหลังเกษียณอายุการทำงาน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ การหักเงินเดือนจากหน่วยงานเป็นการสะสมเป็นเงินชราภาพกับสำนักงานประกันสังคม คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และท่านสามารถเบิกเงินสะสมชราภาพของท่านคืนเมื่อท่านอายุ 55 ปีบริบูรณ์และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ตามลำดับ

3. ความพึงพอใจการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ประกันตนต่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม

ผลการศึกษาข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม 8 ข้อ เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ประกันตนต่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม พบว่า ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ของแบบสอบถามการรับรู้เงินชราภาพสะสมของผู้ประกันตน โดยรวมเท่ากับ 0.88 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นและยอมรับแบบสอบถามในส่วนนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้เงินชราภาพสะสมและความพึงพอใจการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม โดยภาพรวมเรียงข้อมูลจากมากไปน้อยมีระดับของความพึงพอใจต่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม ดังนี้ พึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่สำนักงานประกันสังคมมีสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพให้แก่ผู้ประกันตน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 พึงพอใจในระดับมากที่สุด ในการเก็บเงินสมทบทุกเดือนเพื่อเป็นเงินชราภาพสะสมและเพื่อเกษียณอายุของผู้ประกันตน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และพึงพอใจในระดับมากในการเบิกประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพผ่านช่องทางต่างๆของสำนักงานประกันสังคม คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ตามลำดับ

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาระหว่างข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามกับการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมของผู้ประกันตน

ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมเปรียบเทียบสถานะการเป็นผู้ประกันตน พบว่า ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 (ออกจากงานแล้วส่งเงินสมทบด้วยตนเอง) มีการรับรู้ในระดับมาก รองลงมา ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 (ยังทำงานเป็นลูกจ้างในสถานประกอบการ) และผู้ประกันตนตามมาตรา 38 (ออกจากงานแล้วได้รับความคุ้มครอง 6 เดือน) ดังนั้น สถานะการเป็นผู้ประกันตนต่างกันทำให้การรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมเปรียบเทียบเพศ พบว่า เพศหญิงและเพศชาย มีการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมไม่ต่างกัน ดังนั้น ผู้ประกันตนที่มีลักษณะเพศต่างกันทำให้การรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมเปรียบเทียบช่วงอายุของผู้ประกันตน พบว่า ผู้ประกันที่มีช่วงอายุ 26 -45 ปี มีการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมมากที่สุด ดังนั้น ผู้ประกันตนที่มีลักษณะช่วงอายุต่างกันมีการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมเปรียบเทียบระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน พบว่า ผู้ประกันตนที่มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตนนำส่งเงินสมทบ 180 เดือนขึ้นไป มากที่สุด ดังนั้น ผู้ประกันตนที่มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตนต่างกันมีการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมเปรียบเทียบสถานภาพของผู้ประกันตน พบว่า ผู้ประกันตนมีสถานะโสดมีการรับรู้เงินชราภาพสะสมมากที่สุด ดังนั้น ผู้ประกันตนที่มีสถานะภาพต่างกัน มีการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมเปรียบเทียบระดับการศึกษา พบว่า ผู้ประกันตนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีการรับรู้เงินชราภาพสะสมมากที่สุด ดังนั้น ระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมแตกต่างกันผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมเปรียบเทียบรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ประกันตนที่มีรายได้ต่อเดือน ตั้งแต่ 10,001 – 20,000 บาท มีการรับรู้เงินชราภาพสะสมมากที่สุด ดังนั้น ผู้ประกันตนที่มีรายได้ต่างกันมีการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมเปรียบเทียบองค์กรหรือสถานที่ทำงานของผู้ประกันตน พบว่า ผู้ประกันตนที่ทำงานในหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีการรับรู้เงินชราภาพสะสมมากที่สุด ดังนั้น องค์กรหรือสถานที่ทำงานของผู้ประกันตนต่างกันมีการรับรู้เงินชราภาพสะสมกองทุนประกันสังคมแตกต่างกัน

2. การศึกษาระหว่างข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามกับการวางแผนเพื่อเกษียณอายุของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อเกษียณอายุของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม พบว่าผู้ประกันตนมีการรับรู้เงินชราภาพสะสมที่ระดับมาก และเห็นคว้าย่างยิ่งต่อการวางแผนการออมเงินเพื่อเก็บไว้ใช้ภายหลังเกษียณอายุการทำงาน และการหักเงินเดือนเป็นเงินชราภาพสะสมกับสำนักงานประกันสังคม

3. การศึกษาระหว่างข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามกับความพึงพอใจการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของสำนักงานประกันสังคม พบว่าผู้ประกันตนส่วนใหญ่มีการรับรู้ประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพในระดับมาก และมีความพึงพอใจในการที่สำนักงานประกันสังคมมีสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพให้แก่ผู้ประกันตนและมีความพึงพอใจในจำนวนเงินชราภาพสะสมที่จะได้รับ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้ คือ สำนักงานประกันสังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีนโยบายส่งเสริมสร้างการรับรู้ให้กับผู้ประกันตนได้ตั้งแต่ต้นตัวและตระหนักถึงการให้ความสำคัญกับการวางแผนเพื่อการเกษียณอายุภายหลังสิ้นสุดการทำงานได้อย่างเหมาะสม โดยการรณรงค์ส่งเสริมและสนับสนุนในการรับรู้ถึงสิทธิประโยชน์ชราภาพที่จะได้รับเมื่อเกษียณอายุการทำงาน เพื่อให้ผู้ประกันตนสามารถดำรงชีวิตภายหลังเกษียณได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษานี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. การวางแผนเพื่อเกษียณอายุการทำงานของผู้ประกันตนให้มีเงินชราภาพเพียงพอต่อการดำรงชีพเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเหมาะสม
2. การขยายฐานเปดคนในการนำส่งเงินสมทบของผู้ประกันตนเพื่อให้ได้รับเงินชราภาพสะสมเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราเงินเฟ้อและค่าของเงิน

เอกสารอ้างอิง

กองนิติการ สำนักงานประกันสังคม. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 (ฉบับที่ 3), พ.ศ. 2542 และฉบับที่ 4 พ.ศ. 2558 กรุงเทพฯ: อักษรไทย
นายกฤตภาส น้อยวงศ์(2559); การจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพของผู้ประกันตนตามมาตรา 39 คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปิยะพร การบรรจง (2551); การรับรู้สิทธิประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนกองทุนประกันสังคมจังหวัดสระแก้ว

นิรมล รองศรีแย้ม (2552); การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ของกองทุนประกันสังคม

สิริกาญจน์ ศิริโรจน์นรากุล (2557); ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนที่ทำงานในสถานประกอบการนิคมอมตะจังหวัดชลบุรี

ณัฐิการ์ ธนะขว้าง (2558); การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมการออมเพื่อบำนาญชราภาพผ่านกองทุนการออมแห่งชาติของแรงงานนอกระบบจังหวัดอ่างทอง

ดารุณี พันธุ์แอ้ (2559); ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดเก็บเงินสมทบกองทุนประกันสังคมตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533

อารี ผสานสินธุวงศ์ (2556); กองทุนประกันสังคมกับการพัฒนาทุนมนุษย์ในประเทศไทย

ชุติมา อินทร์ดา (2562); การรับรู้นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันสังคมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สุนตรา จิระเสนีย์ (2560); การวางแผนเพื่อการเกษียณของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม

น้องนุช จันทน์จู้ (2558); แนวทางการพัฒนาการรับรู้ของผู้ประกันตนต่อสิทธิประโยชน์ชราภาพ กรณีศึกษาสำนักงานประกันสังคมจังหวัดขอนแก่น

ทัศนีย์ เหลือรักษ์ (2551); ความพร้อมและความต้องการของผู้ประกันตนเกี่ยวกับการใช้สิทธิประโยชน์บำนาญชราภาพสำนักงานประกันสังคม

สำนักงาน ก.พ.หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 85 เรื่อง การเตรียมความพร้อมของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมเพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

สุจิตรา สุขวรรณ (2562); ผลงานเรื่อง การจัดเตรียมความพร้อมสิทธิประโยชน์ประกันสังคมสำหรับผู้สูงวัยเพื่อชีวิตที่มีคุณค่า

กฤษฎารศ พูลศิลป์ (2557); การรับรู้เกี่ยวกับกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพของผู้ประกันตนในจังหวัดชลบุรี

เอกสารอื่นๆ

ศิรินทิพย์ คุณสมบัติ และรองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ รัฐนิตรนนท์, 2559 ความรู้ความเข้าใจสิทธิประโยชน์ประกันสังคมของพนักงาน บริษัท แพรคติก้า จำกัด

กิตติ ธรรมสวัสดิ์, บทความการรับรู้และความคาดหวังเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์กองทุนประกันสังคม ของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

<http://www.research->

[system.siam.edu/images/independent/2559_%E0%B9%84%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%AA2/Factors_affecting_using_of_natural_gas_NGV_for_vehicles_in_Bangkok/6.2_Chapter_2.pdf](http://www.research-system.siam.edu/images/independent/2559_%E0%B9%84%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%AA2/Factors_affecting_using_of_natural_gas_NGV_for_vehicles_in_Bangkok/6.2_Chapter_2.pdf)